

Začátek nové tradice

Marina Vančatová

V posledním desetiletí se do povědomí odborné veřejnosti dostává pojem humánní etologie nebo etologie člověka jako samostatný vědní obor. Na Fakultě humanitních studií UK se etologie člověka vyučuje jako samostatný předmět už řadu let a v posledních třech letech vznikl certifikovaný program Humánní etologie zaměřený na všestranné studium různých aspektů lidského chování.

Před třemi lety jsem byla pozvána s pěti našimi studenty do Ruska, abychom se zúčastnili letní etologické školy ve vědeckém městečku Puschino u Moskvy. Jedním z přednášejících na této škole byl Dr. Frank Salter (Max-Planck Institute for Behavioral Physiology, Andechs, Německo). Dr. Salter je Australan, který dlouhodobě žije a pracuje v Evropě: zabývá se otázkami politické etologie, etnické solidarity, je autorem řady monografií, je též sekretářem Mezinárodní společnosti Etologie člověka.

V posledních několika letech Frank Salter úspěšně organizuje letní etologické školy v zemích východní Evropy a Rusku, například v Moskvě, Novosibirsku, v Puschinu, ale též v Maďarsku a Polsku. V průběhu našeho setkání na letní škole v Rusku vznikla myšlenka pořádat podobné školy i pro české studenty. Proto jsme v létě 2003 uspořádali první etologickou školu na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze. Studenti měli unikátní možnost se setkat se špičkovými odborníky z oblasti etologie člověka. Program první školy zahrnoval následující přednášky:

Michael McGuire, USA: Dominance, Subordination, Information, and Physiology.

Thomas Bouchard, USA: Genetic and Environmental Influences on Human Psychological Traits: A Sampler of Findings.

Carmen Strungaru, Rumunsko: Social Grooming in Humans.

Karl Grammer, Rakousko: Biology of beauty.

Frank Salter, Německo: Artificial Societies Built on Natural Behaviours: A Paradox?

Wulf Schiefenhövel, Německo: Human Birth. Evolutionary and Crosscultural Approaches.

Letní školy se zúčastnilo více než 100 studentů Fakulty humanitních studií UK. Jako hosté byli přítomni i studenti dalších fakult Univerzity Karlovy – Přírodovědecké, Filosofické, Pedagogické. Přijeli studenti z Masarykovy University v Brně a několik studentů a doktorandů ze Slovenska.

Pro velký úspěch a zájem studentů jsme se rozhodli v roce 2004 uspořádat další etologickou školu. Tentokrát byl program následující:

Dr. phil. Dietrich Klusmann, Německo: 1. Sexual Motivation. 2. Empirical Data on the Relationship between Sexual Motivation and the Duration of Partnership. 3. Love and Attachment

Prof. Dr. Kathleen Wermke, Německo: 1. No Language But a Cry: Prosodic Primitives in Infants Crying. 2. The Infant Cry – a Biosiren Expressing the Need for Relief of Distress, but also a Trigger for Violence against the Child. 3. Early Predictors of Specific Language Disorders.

Prof. Harald A. Euler, Německo: 1. Family Relationships I: Discriminative Care by Grandparents, Aunts, and Uncles. 2. Family Relationships II: Grandparent-parent Relationships and the Riddle of the Mother-in-law. 3. Family Relationships III: Shall We Have Our Paternity Tested?

Dr. Astrid Juette, Rakousko: Human Pheromonal Communication.

Školy se zúčastnilo 180 studentů Fakulty humanitních studií UK a také několik studentů a doktorandů z jiných fakult a univerzit (PřF UK, FF UK, Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Komenského Univerzita v Bratislavě, Slovensko atd.).

Velice důležitým faktorem bylo to, že všechny přednášky byly v angličtině, bez tlumočení. Studenti tak měli možnost poslechnout si a porozumět odbornému textu v nejčastějším vědeckém jazyce. V tomto čísle revue Lidé města publikujeme vybrané přednášky z obou letních etologických škol.

Doufám, že pořádání etologické školy se stane na naší fakultě tradicí. Již teď začala příprava na letní etologickou školu v roce 2005.